

К. е. н. Редько В. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ТУРИСТИЧНИЙ ЗБІР ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ МІСТ

Оподаткування туристичної діяльності та подорожей виступає актуальним питанням сучасності, оскільки безпосередньо пов'язано зі збільшенням туристичних прибуттів у світі, зростанням надходжень від туризму до бюджетів країн та створенням додаткових робочих місць. Всі податки поділяються на дві великі групи: державні й місцеві. Одним із місцевих податків є туристичний збір. В різних країнах цей податок називається по-різному: туристичний збір, туристичний податок, готельний збір, культурний податок та інші, але його суті це не змінює. Туристичний збір – це місцевий податок, що стягується у місцях тимчасового проживання з туристів за кожен проведений день у засобі розміщення, відповідно до визначених тарифів. Розмір такого податку встановлюється місцевими органами самоврядування, порядок нарахування якого регулюється державою.

Як свідчить міжнародний досвід, застосування туристичного збору призване скоротити потоки туристів із-за негативних наслідків від їхнього відвідування DESTINAЦІЙ. Так, останнім часом перенасичені туристами Венеція, Амстердам, Париж та Единбург вводять додатковий податок, отримані кошти від сплати якого можуть бути залучені для боротьби з деякими негативними наслідками, спричиненими зростаючими туристичними потоками. В Австрії туристи повинні сплачувати податок на проживання за ніч (у тому числі в караванах і кемпінгах), який становить від 0,36 до 3,2% від вартості номера в готелі на одну людину. У Франції такий податок називається «Taxe de Sejour» і сплачується в середньому до чотирьох євро за особу за ніч залежно від типу житла. Окрім цього, в Парижі застосовують додатковий податок у розмірі 10% від вартості номера. Такий самий додатковий податок заплановано ввести і у Венеції, розмір якого коливатиметься від 3 євро до 10 євро на день залежно від

сезону перебування туристів [1]. За рахунок отриманих коштів місцева влада відновлює атракціони, музеї, замки, виготовляє рекламні матеріали.

Україна хоча і не перенасичена туристами, проте з 1 січня 2019 р. набули чинності зміни до Податкового кодексу, за якими введено нові ставки туристичного збору. Ставка туристичного збору для внутрішніх туристів складає 0,5%, а для іноземних туристів до 5% від розміру мінімальної заробітної плати і сплачується за кожен проведений ночівлю в засобі розміщення. Цей податок сплачується особами, які відносяться до категорії туристів, за тимчасове розміщення у місцях проживання. Так, в Законі України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» в ст.268 визначені платники туристичного збору, якими є як внутрішні, так і іноземні туристи, які перебувають на адміністративній території України і тимчасово розміщуються і здійснюють ночівлю [2]. Зауважимо, що за методичними рекомендаціями Всесвітньої туристичної організації щодо статистичного обліку одиниць туризму, туристом може вважатися особа, що здійснила хоча б одну ночівлю на території країни, регіону, громади і т.д. Сплата туристичного збору в Україні диференційована для внутрішніх й іноземних туристів, що є незрозумілим, оскільки таким чином створюються штучні умови для здороження подорожі Україною для іноземців. Варто зауважити, що більшість міських рад своїми рішеннями визначили ставку туристичного збору для в'їзних туристів на рівні 1,5–2% чинної мінімальної заробітної плати за одну ніч.

В 2018 р. бюджет України отримав 90,7 млн грн туристичного збору, що на 29,2% більше, ніж у 2017 р. Пери цьому темп приросту цього показника в 2017 р. порівняно з 2016 р. становив 30%, що свідчить про дієвість впровадженого механізму. Серед 26 областей найбільший внесок у свій бюджет за рахунок туристичного збору зробили м. Київ, Львівська, Одеська й Закарпатська області. Дніпропетровська область отримала 2,52 млн. грн в 2018 р. від

сплати туристичного збору і посіла в рейтингу областей за цим показником 9-те місце [3].

Заслуговую на увагу досвід Вінниці, яка отримала до свого бюджету 1,385 млн грн туристичного збору за 9 міс. 2019 р., що перевищило показник 2018 р. у 5,7 рази. Пояснюють такий феномен появою найбільшого в світі річкового музичного фонтану, який розташований в руслі р. Південний Буг. Його особливість в тому, що він не стаціонарний, а плаваючий, і в холодну пору року затоплюється на дно, а в теплу – піднімається над водою [4]. Завдяки вдосконаленню міської інфраструктури, збільшенню подієвих заходів в місті Харків теж вдалося збільшити туристські потоки, а відповідно і надходження до бюджету міста. За 10 міс. 2019 р. сума туристичного збору в м. Харків досягла 5,417 млн грн, що вдвічі більше за аналогічний показник 2018 р. [5].

Поки що законодавством не закріплено цільове використання отриманих коштів від сплати туристичного збору. Доцільним є створення місцевих фондів розвитку туризму, з яких кошти будуть витрачатися цілеспрямовано на розбудову, відновлення й реконструкцію місцевої туристичної інфраструктури, розробку нових туристичних маршрутів і екскурсій, просування місцевого турпродукту на ринок й формування власного бренду.

Список використаних джерел:

1. Tourist tax in Europe 2020: what you will pay in Spain, Italy and other hotspots [Електронний ресурс]. – 20.01.2020. – Режим доступу: <https://www.lovemoney.com/guides/52231/tourist-tax-in-europe-what-you-will-pay-in-spain-italy-and-other-hotspots>.
2. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» [Електронний ресурс]. – Відомості Верховної Ради, 2018. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-19>.
3. Інформація щодо фінансово-економічних показників сфери туризму та курортів 2017-2018 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=be44a1a7-69b3-4a77-a86a447499abcdd6&tag=Analitika&isSpecial=true>.
4. Вінниця: феноменальний турзбір, але ніякого чуда. // Український туризм. – № 6-7. – 2019. – С. 60-62.
5. Харків – турзбір підріс вдвічі. // Український туризм. – № 6-7. – 2019. – С. 68-69.